

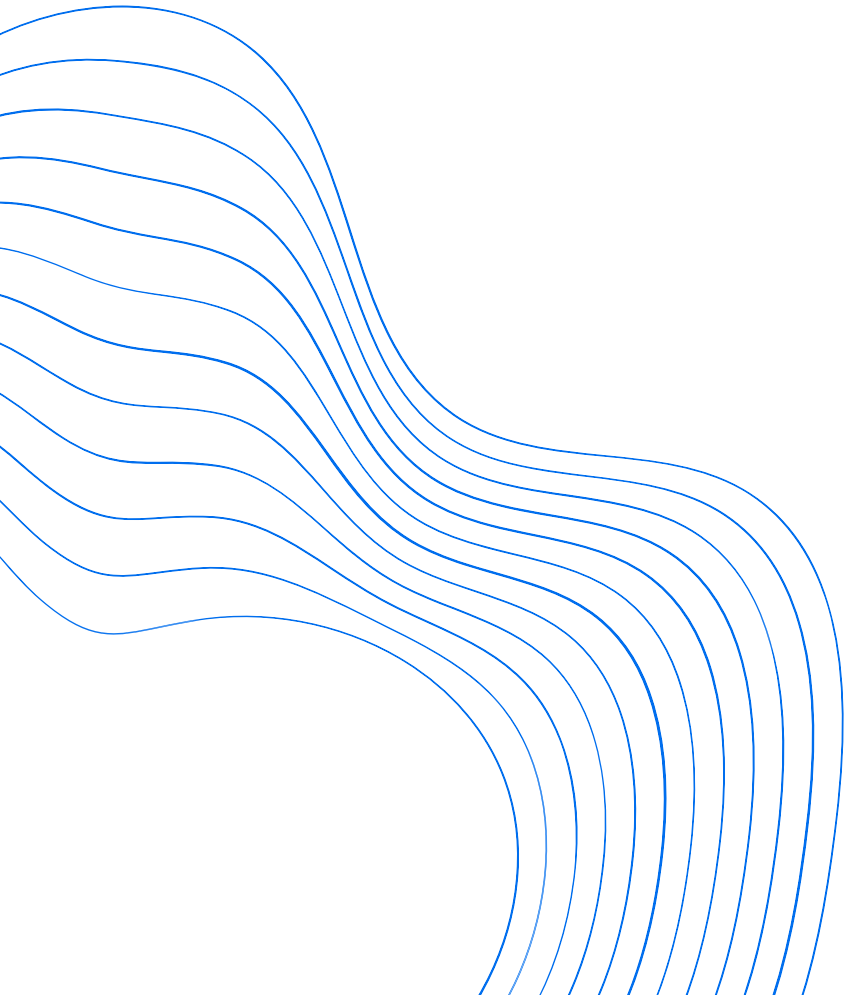
Informationspaket av petitionen “Personnummer för ukrainska flyktingar”

Medborgerliga rättigheter

INNEHÅLL

- 01** TEXTEN AV NAMNINSAMLINGEN
 - 02** SYFTET MED PETITIONEN
 - 03** RESULTATET AV NAMNINSAMLINGEN
 - 04** KOMMENTARER FRÅN STÖDJARE AV PETITIONEN
 - 05** VIKTEN AV ATT LÖSA PROBLEMEN
 - 06** EFTERORD
-

Texten av namninsamlingen

“På grund av kriget som Ryssland startade i Ukraina, tvingades många ukrainska familjer lämna alla sina tidigare liv och leta efter en säker plats att bo. För många ukrainare har Sverige blivit en sådan plats.

I mer än ett år har ukrainare bott i landet under Massflyktsdirektivet samordningsnummer och har ett som gör att de kan arbeta, gå i skolor, dagis, gymnastiksalar och betala skatt.

MEN

Antalet begränsar avsevärt ukrainares möjligheter i utveckling, samt säkerställer ett normalt liv i Sverige och till och med normal sjukvård. Därför är vi förfrågan att ge ukrainska flyktingar i Sverige ett personnummer som gör att människor som lämnat sina hem på grund av kriget kan känna stabilitet igen.

Vi har bott i Sverige i mer än ett år utan stabilitet och utan att veta hur morgondagen kommer att se ut. Var ska vi bo? Kan vi hitta ett jobb? Kommer våra barn att kunna anpassa sig i det nya samhället? Så många frågor, men så få svar.

För att förstå den nuvarande situationen för ukrainska flyktingar med ett samordningsnummer, låt oss beskriva den vanliga situationen för en vanlig familj med ukrainska flyktingar i Sverige:

1. Det går inte att få bostad i första hand: utan personnummer i nästan alla kommuner är det omöjligt att stå i kö till bostad. Således ukrainare ofta:

- *eller är beroende av Migrationsverkets beslut;*
- *eller få problem med att hyra bostad genom mellanhänder;*
- *eller bli "gisslan" för de människor som skyddade dem (inklusive sexuellt, särskilt unga flickor utan familj).*

2. Det går inte att hitta ett jobb: utan ett personnummer är det praktiskt taget omöjligt att hitta ett jobb med karriärutveckling. Här är några anledningar till varför:

- *Bristande kunskaper i svenska språket.*

SFI-kurser är inte tillåtna för ukrainare i alla kommuner, trots regeringens beslut att föreslå 100 miljoner kronor för att ukrainare ska lära sig svenska språket. Ändå kräver alla jobb, från städföretag till chefsbefattningar, kunskaper i svenska språket (för vissa räcker engelska, men inte alla ukrainare talar detta språk). Och inte ens bara kunskaper i språket, utan bevis på att en person gått svenska språk- och samhällskunskapskurser i minst två år.

- *Oförmåga att ta svenskt körkort.*

Med ett samordningsnummer kan du studera på en trafikskola, ta riskerna 1 och 2, men efter avslutad utbildning går det inte att klara teori- och körprovet, eftersom det inte finns någon svensk legitimering. Paradoxalt?

Självklart!

Ja, ukrainare har rätt att använda ukrainska körkort så länge de är i Sverige under Massflyktsdirektivet. Men det finns många ukrainare som inte har ukrainska körkort och vill ta dem i Sverige – det är omöjligt för dem.

Därmed förlorar de redan möjligheten att få ett jobb där att ha körkort är en fördel eller ett krav.

- *Svårigheten att legitimera ett ukrainskt examensbevis.*

Här är allt enkelt – för att legitimera ett diplom krävs kunskaper i svenska på C1-nivå. Och det finns ingen kunskap, eftersom det inte finns några kurser för att lära sig svenska med tillhandahållande av ett officiellt dokument om språkkunskapsnivå.

3. Det går inte att få sjukvård på den nivå som svenskar: med personnummer får den på.

- För att hitta en optiker som skulle kunna kontrollera synen på ett barn med samordningsnummer måste man åka runt i hela Stockholmsområdet;
- För att opereras grå starr måste en 70-årig kvinna med samordningsnummer vänta ett halvår;
- För att ringa en läkare i hemmet för att kontrollera ett barn som har en infektion och blöder från sår måste en mamma med samordningsnummer vänta mer än en vecka.
- Utan ett personnummer, utan att ha samma nivå av tillgång till medicin, spenderar ukrainare dubbelt så mycket tid och ansträngning för att få medicinsk hjälp; nästan förlora synen; de ringer privatläkare, de ger 3 000 kronor för besöket (och det är med utbetalningar från Migrationsverket på 61 kronor per dag).

4. Det går inte att använda Bank-ID: det är inte möjligt utan ett personnummer.

De som bott länge i Sverige vet och förstår fördelarna med att använda en idy bank, vilket behövs nästan överallt för att betala räkningar, gå in på banken, boka tid hos läkare, fylla i dokument osv.

Också utan Bank-ID går det inte att handla på internet, köpa flygbiljett etc eftersom det inte går att verifiera köpet.

5. Det är inte möjligt att öppna ett bankkonto: utan ett arbetskontrakt, utan ett personnummer vägrar nästan alla banker att öppna ett bankkonto.

Varför behöver du ett svenskt bankkonto? Först och främst att betala fakturor. Tex blev barnet sjukt, mamman tog henne till doktorn; sjukhuset utfärdade en faktura som ska betalas. Kvinnan kan inte göra betalningar med kortet från Migrationsverket, som mamman får betalningar på - med detta kort kan du betala för inköp i butik och ta ut kontanter från bankomater, men alla andra funktioner, som att betala en faktura, handla på internet överföring av pengar är omöjliga.

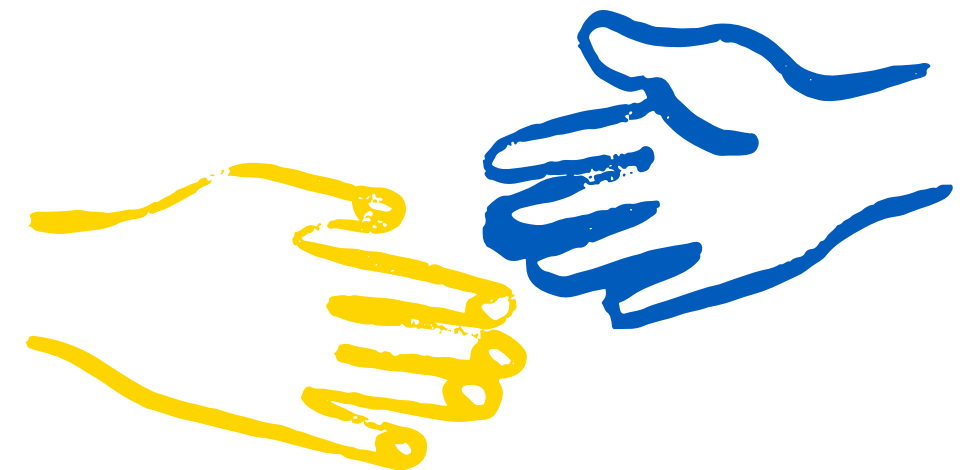
I detta fall:

- mamman med ett barn ska leta efter en person som har ett svenskt bankkonto, be honom betala och sedan ge kontanter för betalning.
- leta efter ett Kassagirot och betala fakturan i kassan, lägg till det angivna beloppet på fakturan även beloppet för provisionen (cirka 45 kronor, vilket, med betalningar från staten på 61 kronor per dag, också är ett betydande pris).

Och den här listan kan fortsätta under lång tid. Det sista som bör betonas av svenska myndigheter är att ukrainska barn har inte skolplikt. Tänk bara vad resultatet blir om 10-15 år och hur dessa barn, som kommer att växa upp utan att kunna språket och det svenska samhället, ska kunna anpassa sig, få arbete och inte bli kriminella.

Vi, ukrainare, kämpar varje dag för demokratiska värderingar, jämlikhet, frihet, så vi anser att vi förtjänar att bli behandlade med värdighet, för möjligheten att leva, arbeta, studera och förbättra oss på lika villkor med andra. Varje gång vi får frågan "Vad är ditt personnummer" eller "Öppna Bank-ID" känner vi oss underlägsna andra, eftersom vi tvingas svara "Det här har vi inte" och höra avslagsorden igen.

*Vi vill inte mycket, vi vill bara ha **jämställdhet**.*

Syftet med petitionen

Huvudsyftet med denna petitionen är möjligheten för ukrainska flyktingar *att ändra sitt samordningsnummer till ett personnummer.*

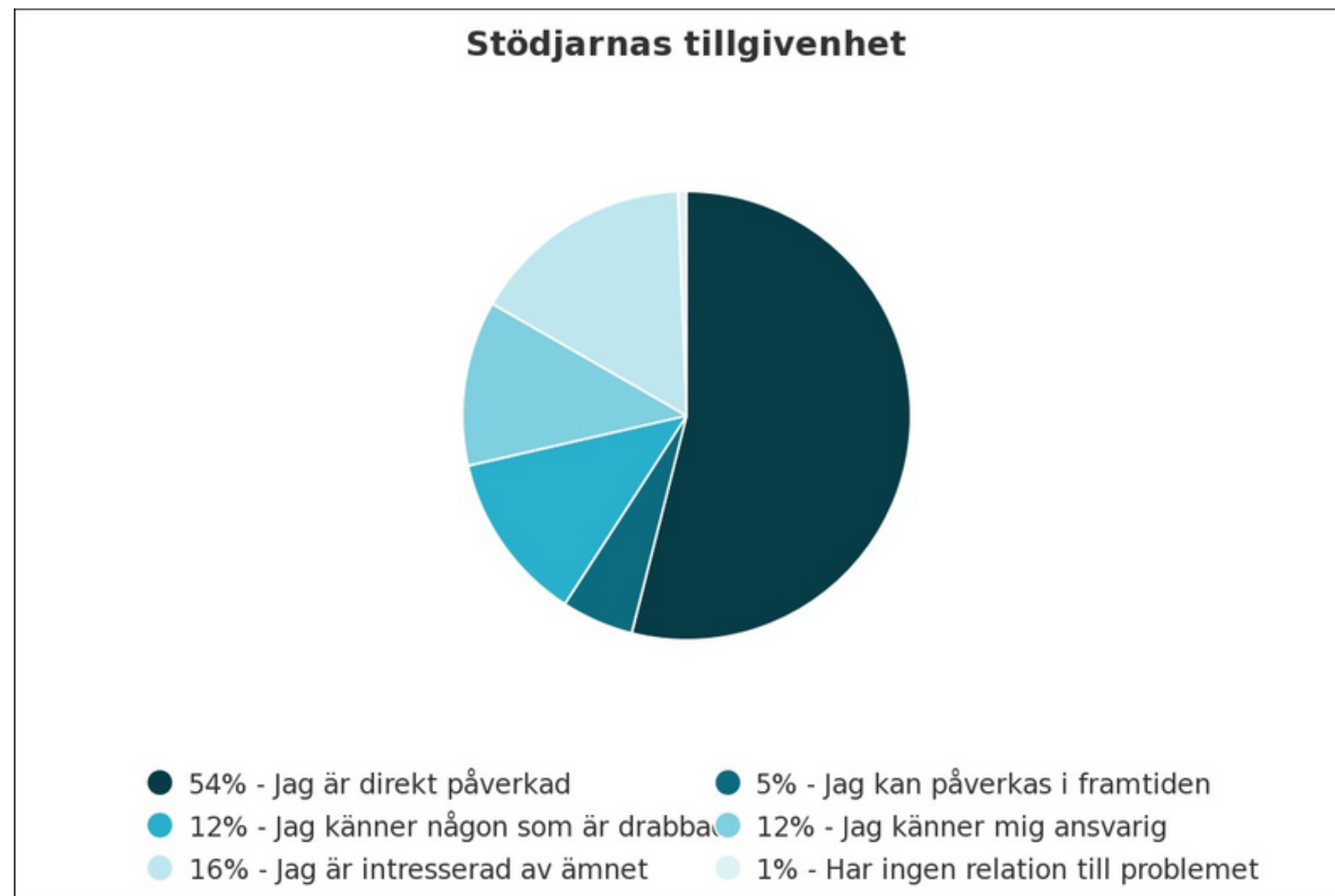
Med hjälp av detta kommer ukrainska flyktingar att kunna få *samma rättigheter* och möjligheter som andra svenska medborgare:

- använd bank-ID för identitetsverifiering
- stå i kö för bostad och ha hyreskontrakt från första hand
- möjlighet att boka tid hos en läkare genom appen, köpa medicin online till ett lägre pris
- få CSN och att kunna försörja sig anständigt

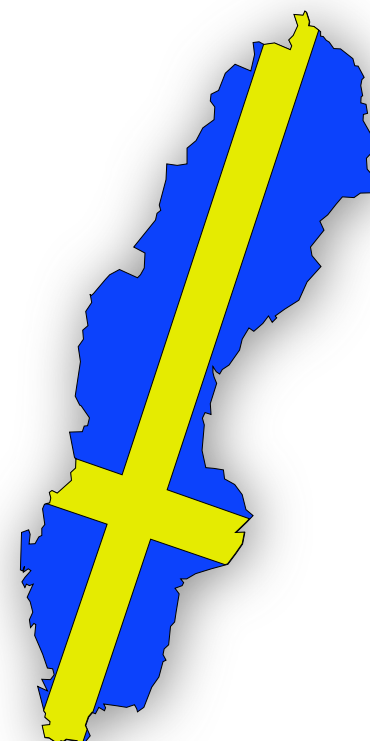
Resultatet av namninsamlingen

Namninsamlingen inleddes *den 4 juni 2023* och avslutades *den 4 september 2023*. Under dessa tre månader samlade hon **4 532 röster** och **2 464 stödcommentarer**.

Geografisk fördelning av underskrifter (per stat):

UPPSALA LÄN 1 193
GÖTALAND 561
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN 561
SKÅNE LÄN 520
SÖDERMANLANDS LÄN 392
ÖSTERGÖTLANDS LÄN 268
NORRBOTTENS LÄN 114
HALLANDS LÄN 111
JÖNKÖPINGS LÄN 102
KRONOBERGS LÄN 82

VÄSTERBOTTENS LÄN 79
VÄSTMANLANDS LÄN 79
BLEKINGE LÄN 77
SVEALAND 76
VÄRMLANDS LÄN 76
KALMAR LÄN 73
NORRLAND 68
GÄVLEBORGS LÄN 68
ÖREBRO LÄN 60
VÄSTERNORRLANDS LÄN 50

Kommentarer från stödjare av petitionen

Under underskriftsperioden skrevs *hundratals stödcommentarer varje dag*, och många av dem visade också på andra problem som ukrainska flyktingar står inför som inte nämns i namnsamlingen.

Därför har det skapats en separat kolumn, där de kommentarer som imponerat mest på mig finns samlade.

“I can't be registered in 1177 in order to book appointment to the doctors. Due to I can't be registered there I can't open my personal page and read resultat of my analyses (for example), I must call to vårdcentralen. I can't use website of doctor24 in order to book appointment for the vaccinations. I have to go to doctor24 office and wait whether they will have free time among other patients”. Olga Subyna, Tranås

“There is so much trouble without personal number for Ukrainian refugees. Parents do not have access to school apps and communication with teacher as all other people in Sweden that get direct access to any app or programs”. Elena Konovalova, Malmo

“Mycket i Sverige fungerar digitalt, och oftast behöver man ha ett personnummer för att kunna använda tjänsterna. Det drabbar också barnen som ska delta i olika aktiviteter... Kanske kunde man skapa tillfälliga personnummer under den tiden personen söker skydd i Sverige?”. Catharina dos Santos, Malmö

“Det finns många familjer där barn kan inte börja gymnasiet utan personnummer. Många kan inte öppna konto hos banker och få in lön”. Anna Egonsson, Järfälla

“Missing a personal number means relying on paper documents like in the 1800s instead of convenient apps. Basic benefits like parental leave (VAB) and child sick leaves are not available“. Khrystyna Prominska, Malmö

“Högutbildade människor som bara på ett år i Sverige får fastanställning men fortfarande inte kan få personnummer? Det underlättar inte alls till varken arbetsgivare eller de ukrainare som kan verkligen bidra på det bästa sättet till svensk arbetsmarknad”. Ella Engström, Linköping

“Personnummer ger möjlighet att delta i Jobbsprånget och andra program som är tillgängliga för andra kategorier av asylsökande för att starta karriär. Vi är också väl kvalificerade och kan tillhandahålla tjänster på hög nivå av kvalitet”. Anastasiia Vasylykivska, Göteborg

“Jag vill kunna köpa tågbiljetter online, köpa matvaror på apoteket eller snabbköpet när jag är sjuk, skicka in onlineansökningar och betala fakturor UTAN ATT SLOTA TID i kö och lämna in det manuellt”. Anna Mokra, Eskilstuna

“Vi har tagit emot två ukrainska flyktingar som har gjort allt för att anpassa sig och göra allt på rätt sätt. Det har varit och är mycket krångligt för dem att få de enklaste saker gjorda utan att ha ett personnummer. De försöker att göra rätt för sig och bete sig korrekt men utan personnummer blir allting så extremt krångligt!”. Ingela Bjurhager, Sollentuna

“Har kollegor som är från Ukraina och de behandlas som en andraklassens invånare efter de inte får tillgång till BankID”. Marcus Nordlund, Lund

“The Swedish treatment of refugees from Ukraine is inhumane. Can anyone tell me how you can live on 71 kr/d in Sweden? To live in this country there are a few vital necessities: a "personnummer" and a bank account”.
Anders Johnson, Simrishamn

“Jag har 4 flyktingar boende hos mig sedan mars 2022. Några minnesbilder...Idag sa optikern att bara födelsedatum ska användas i alla lägen. Vi behövde ett kvitto med namn på eftersom migrationsverket underkände ansökan om bidrag på 495kr. Jag berättade hela historien om samordningsnummer.... optikern hade skrivit 410925, födelsedag är 411125. Samordningsfödelsedag är 411185. Ludmilla sa "jag ger upp"

Kom på utbetalningskort... Vår bank sa att dom måste göra "fiktiva personnummer" i sitt system eftersom samordningsnummer inte kunde hanteras... Till fick upptäckte vår bank att man inte rapporterat korrekt till Swedbanks lönedatabas...

På hälsocentralen måste ett fiktivt personnummer skapas för vård. Dock är det ok för HC att jag loggar in med mitt BankID och berättar att ärendet gäller en Ukrainsk flykting, inte mig...

Man måste legitimera sig med mobilt BankID när man ringer Telias kundtjänst....” Bengt-Ove Johansson, Ås

“Me and my husband used to be an entrepreneurs, and would like to start our business in Sweden. As we have ideas and plans to grow. But without persunnuner we are cutter with actions. We opened documents for a company, but any bank can't open a bank account for our company”. Natalia Popovych, Stockholm

“Mina barn gick på en musikskola i Ukraina, men här har de inte rätt att fortsätta sin utbildning utan en personligt nummer”. Yaroslava Demchenko, Norrköping

“Hjälper en ukrainska att starta eget och har då fått bevittna hur omöjligt livet blir utan personnummer i Sverige idag. Hon har startat företag, skaffat F-skattsedel och fixat ROT och RUT, riggat bokföringen och så faller allt på att hon inte får bankkonto till företaget för att hon saknar personnummer. Hon vill ju jobba och betala skatt här”. Pia Ivarsson, Åby

“Jag var gravid och blödde kraftigt. Sjuksköterskan gav en remiss till läkaren bara en vecka senare. Jag var inte tvungen att åka till närmaste stad, utan för att byta två bussar (även om det finns ett stort sjukhus med alla avdelningar, inklusive gynekologi, nära vår stad där vi bodde). Om de hade gett hjälp i rätt tid hade jag kanske inte förlorat barnet”. Kateryna Chorna, Piteå

“Jag är mamma till ett handikappat barn. Han behöver ständig övervakning. Jag kan inte få aktiviteter för min son eftersom han inte har personnummer”. Inha Hanul, Nyköping

“Mänskliga rättigheter borde vara viktigt för Sveriges regering och riksdag... Det handlar också om barns rättigheter och barnkonventionen. Att leva i ständig oro med ett hemland i krig innebär en psykisk stress många av oss inte kan förstå. Att dessutom inte veta om det finns framtidsmöjligheter i Sverige, bara tillfälligt skydd, är förstås rent skadligt för den psykiska hälsan”. Ylva Olausson, Uppsala

Vikten av att lösa problemen

Ukrainare bor i Sverige, liksom i andra EU-länder, på grundval av *Massflyktsdirektivet* som trädde i kraft den 4 mars 2022 och har en maximal giltighetstid *på tre år* (dvs, till den 4 mars 2025).

Enligt villkoren i detta Massflyktsdirektivet har ukrainska flyktingar *inte rätt att bosätta sig* i det land där de tillfälligt vistas.

MEN

De har rätt att få **maximalt bistånd av staten** för enklare anpassning i samhället.

Tyvärr, under de ett och ett halvt års vistelse för ukrainska flyktingar i Sverige, vidtogs bara en del av anpassningsåtgärderna: tillgång till SFI, utbildning på Komvux (förresten, inte alla kommuner har gett ukrainare denna tillgång hittills), anpassningsprogram på Arbetsförmedlingen, tilldelning av ESF-program (i samarbete med EU).

Många problem som ukrainare möter dagligen i det svenska samhället är fortfarande olösta och orsakar ytterligare psykisk press på människor som förlorat sina hem, släktingar och vänner i Ukraina, och inte har den önskade stabiliteten i Sverige.

Effekterna av dessa problem på det psykiska tillståndet hos barn och ungdomar är särskilt viktigt.

Varför är det viktigt att ge ukrainare ett personnummer?

1. Hur mycket vi än vill att kriget i Ukraina ska ta slut, är dagens nyheter en besvikelse och enligt specialister *kan kriget dra ut på tiden*.

Många ukrainare har förlorat sina hem, släktingar, vänner i Ukraina, de har ingen plats att återvända till. Deras städer är förstörda eller utvunna, så det enda stället de kan bo är i landet som gav dem skydd. Att tvinga människor att leva i instabilitet, som ukrainska flyktingar har gjort i 1,5 år, är omänskligt från de svenska myndigheternas sida.

Att tillhandahålla ett personnummer hjälper dem **att känna sig viktig i nya samhället**.

2. Anpassningen i det nya samhället spelar en viktig roll för landets och dess invånares fortsatta *välstånd*.

Ju enklare och snabbare anpassningsprocessen blir för nyanlända, desto snabbare kommer de att kunna hitta arbete, bostad, försörja sig och sina familjer, betala statlig skatt, öppna företag, skapa nya jobb osv. Barn och ungdomar som ska anpassas till samhället och ha tilltro till framtiden kommer att vilja utbilda sig och få ett kvalificerat jobb. Anpassningsnivån i samhället är direkt proportionell mot graden av kriminalitet. Ju bättre anpassning, desto mindre brottslighet, eftersom det finns lagliga sätt att tillgodose livets behov.

Att tillhandahålla ett personnummer kommer **att hjälpa ukrainska flyktingar i anpassningen, skapa möjligheter till utveckling och en känsla av stabilitet**.

Efterord

Jag, liksom tiotusentals ukrainska flyktingar som kom till Sverige efter starten av den fullskaliga ryska invasionen av Ukraina, vill rikta **ett stort tack till Sverige och svenska folket**. För den hjälp, stöd, vänliga ord som vi ukrainska flyktingar fick varje dag, för solidaritet och hjälp till det ukrainska folket, för det väpnade stödet från vår armé. Vi känner att våra folk är nära i historiska och mentala termer, även färgerna på våra flaggor vittnar om detta.

Nu med denna petition vill vi be Sverige, som vän, om hjälp. När vänner bjuder in sina kamrater som behöver hjälp att besöka dem, vänner delar sitt hem och mat med kamrater. Inte binda deras händerna och inte tvinga dem att sitta hemma hela tiden, utan hjälpa dem att hitta en ny mening med livet. Inte känna sig underlägsna i någon annans hus, men gör det för att de skadade kamraterna ska känna sig hemma.

Det är detta vi efterfrågar – att hjälpa oss att känna oss stabila igen.

Vi har gått igenom helvetet, nu vill vi känna vikten av våra liv. Vi vill bli hörda, vi vill vara fullvärdiga medborgare och göra positiva förändringar i samhället. Vi vill utvecklas. att studera, arbeta, få ny erfarenhet och kunskap. **Vi vill ha jämställdhet.**

**Tack så mycket för möjligheten att göra
skillnad och vi ukrainare ser fram emot ditt
fortsatta stöd och hjälp!**

Khrystyna Hevchuk,
skribent av petitionen "Personnummer för ukrainska flyktingar"